

Savske elektrarne

podjetje za proizvodnjo in prenos električne energije

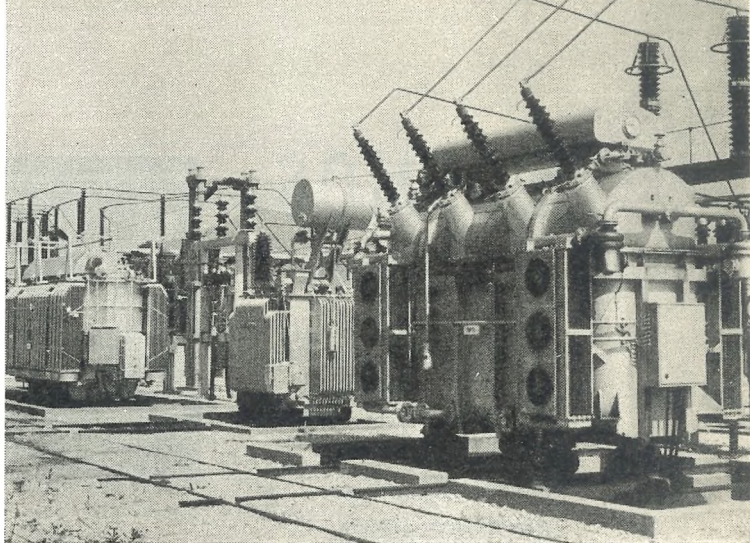
Integracijski procesi v našem gospodarstvu in Temeljni zakon o elektrogospodarstvu so botrovali ideji, ki jo je narekovala potreba, da se je formirala ena izmed najmlajših elektrogospodarskih organizacij na takoimenovanem »centralnem področju Slovenije« — Savske elektrarne.

Podjetje je nastalo z združitvijo nekdanjih samostojnih elektrarn Moste (pri Žirovnici) in Medvode. Združitve omenjenih dveh podjetij je bila dejansko izvršena 1. jan. 1965 na osnovi sklepov obeh delavskih svetov na skupnem zasedanju dne 23. 11. 1964 in v soglasju s pristojnima občinskima skupščinama Ljubljana-Siška in Jesenice. Osnovni cilj te združitve je bila racionalizacija poslovanja, predvsem pa združitev sil in sredstev za veliko nalogo: izgradnjo novih elektrarn na reki Savi in njenih pritokih. Medtem pa je šel proces s hitrimi koraki dalje. Na osnovi 7. 4. 1965 objavljenega Temeljnega zakona o elektrogospodarstvu je prenehala obstajati Elektrogospodarska skupnost Slovenije — bivši ELES, — in uveljavil se je na osnovi decentralizacije elektrogospodarstva v Sloveniji pojem — proizvodno-prenosna podjetja.

Ob tej reorganizaciji je prenehalo obstajati bivše prenosno podjetje Elektroprenos in je prišlo do delitve podjetja in pripojitve ustreznih delov omrežja in transformacije 110 kV na proizvodno-prenosna podjetja z dnem 1. 12. 1965. S tem je bil reorganizacijski in integracijski proces elektrogospodarstva Slovenije v tej fazi zaključen. Bodoči razvoj elektroenergetskih kapacitet in pa predvsem potrebe bodo pokazale, ali bodo sedanji kolektivi s svojimi organi samoupravljanja sodili za potrebno, proces integracije še nadalje razvijati.

V Sloveniji so danes tri proizvodno-prenosna podjetja: Dravske elektrarne v severovzhodnem, Savske elektrarne v centralnem in Soške elektrarne v zahodnem delu Slovenije. Dravske elektrarne so v elektroenergetskem proizvodnem potencialu najmočnejše, za kar se imajo zahvaliti predvsem ugodnim vodnim razmeram na reki Dravi. Danes je Drava praktično že skoraj do kraja izkoriščena.

Savske elektrarne oskrbujejo z električno energijo centralno področje, ki je elektroenergetsko skrajno pasivno v proizvodnem smislu. Ima pa izredno interesanten, močan odjem električne energije, ki znaša več kot eno tretjino celotne proizvedene energije v Sloveniji, medtem ko ima lastne proizvodnje komaj 3,6% od vse v Sloveniji proizvedene energije. Ta veliki energetski deficit se danes izravna tako, da se primanjkljaj uvaža iz tistih predelov, ki imajo višek električne energije, to je od Drave, Soštanja in Soče. Ta »uvoz« bo v letu 1966 znašal okroglo 853 milijonov kilovatnih ur nasproti lastni proizvodnji v elektrarnah Medvode in Moste, ki znaša skupaj 185 milijonov kilovatnih ur. Že v letu 1971 pa bo primanjkljaj električne energije na centralnem področju znašal okroglo milijardo kWh. Kolikor se v tem času ne bi lotili izgradnje proizvodnih objektov na centralnem področju, bo treba to energijo »pripeljati«. Že samo to dejstvo, če ne upoštevamo, da pri taki situaciji prihaja do občutnega odliva finančnih

Transformatorska postaja Kleče pri Ljubljani

sredstev iz centralnega na druga področja, nalaga Savskim elektrarnam mnogo študija, finančnih naporov pa tudi premagovanja dosedanjega napačnega gledanja na energetsko problematiko centralnega področja. Savske elektrarne teritorialno pokrivajo približno obrise bivšega okraja Ljubljana. Oskrbujejo mrežo distributivnih podjetij Elektro Ljubljana. Elektro Kranj in veleodjemalca Železarno Jesenice. V sklop energetskih objektov Savskih elektrarn spada poleg prej omenjenih elektrarn Moste in Medvode še 110 kV RTP Kleče z razdelilno trafo postajo Črnuče in 110 kV delom trafo postaje Novo mesto. V izgradnji je še 220 kV trafo postaja v Klečah, ki bo preko 220 kV daljnovoda Kidričevo—Kleče povezano z Dravo predstavljala v bodočnosti osrednjo energetsko vozlišče v območju Savskih elektrarn.

V pripravi je dokumentacija za bodočo izgradnjo verige Savskih elektrarn od Litije do Krškega in termoelektrarne 200 MW in Dolskem pri Ljubljani, vedno jasneje pa se kaže potreba, da se na tem področju prične resno pripravljati tudi izgradnja bodoče nuklearne elektrarne.

Dosedaj zgrajeni elektrarni na Savi — Moste in Medvode — imata skupno instaliranih 33 MW in proizvajata letno ca. 180 milijonov kWh. Na spodnji Savi bi se zgradile nove stopnje: HE Renke, HE Trbovlje, HE Suhadol, HE Vrhol, HE Boštanj, HE Blanca in HE Krško. Skupna instalirana moč vseh sedmih elektrarn bi bila 151 MW, povprečna letna proizvodnja pa 190 milijonov kWh. Vse elektrarne bodo enakega tipa in bi se lahko zgradile istočasno ali pa tudi postopoma. Zaradi preproste zasnove in ugodnih terenskih pogojev bo energija iz teh elektrarn med najcenejšimi v Sloveniji.

Termoelektrarna v Dolskem pri Ljubljani bo imela 200 MW in bo proizvajala letno preko 1200 milij. kWh. Kot gorivo je predvideno težko kurilno olje (mazut), kar zagotavlja nižje investicijske stroške kot pri enako veliki termoelektrarni na lignit. K nižjim investicijskim stroškom prispeva tudi lokacija neposredno ob reki Savi, kar omogoča pretočno hlajenje brez dragih hladilnih stolpov.

Zgoraj omenjena nuklearna elektrarna bo velika vsaj 300 MW ali več. Proizvajala bo letno preko 2 milijardi kWh. Po dosedanjih študijah je najugodnejše mesto za to elektrarno pri Krškem.

Iz prikazanih podatkov je razvidno, kako zelo je v primerjavi s sedanjo proizvodnjo, možno povečati proizvodnjo električne energije na področju Slovenije in v celoti pokriti sedanji in bodoči energetski primanjkljaj iz virov, ki zagotavljajo ceno energijo. Tehničnih ovir za izvedbo ni in bo prej ali slej moralo priti do izgradnje, saj je cenena energija podlaga za ves gospodarski razvoj področja.